

آشنایی با مگس خربزه - بخش اول

PTMP/SK/R&D/A/ Pest identification /16022022

مقدمه

مگس خربزه، یکی از آفات مهم خربزه و طالبی ایران به شمار می‌رود. این آفت برای اولین بار در سال ۱۸۹۱ میلادی از بلوچستان گزارش شده است و به همین خاطر بانام Baluchistan melon fly شهرت یافته است. در سال ۱۳۱۷ نیز توسط دکتر افشار گزارش شده است. در بسیاری از نقاط کشور شیوع داشته و به گیاهان خانواده کادوئیان صدمه می‌زند.

مگس خربزه (*Corpomyia pardalina*)

شکل‌شناسی

حشره کامل: مگس کوچکی است به طول $4/5-5/5$ میلی‌متر و به رنگ زرد روشن که سطح پشتی قفسه سینه آن دارای خال‌های سیاه رنگ می‌باشد. فرق سر، قهوه‌ای و در مجموع سر به رنگ نارنجی بوده و موهای بلند زرد رنگی روی آن دیده می‌شود. شکم، زرد نارنجی و پوشیده از موهای نسبتاً بلند به رنگ زرد طلایی است. بال‌های این حشره شفاف بوده و دارای سه نوار عرضی زردرنگ، دو نوار داخلی مستقیم و یک نوار انتهایی زاویه‌دار می‌باشد (شکل ۱).

شکل ۱- شکل‌شناسی حشره کامل مگس خربزه

تخم: تخم مگس کوچک، سفیدرنگ، استوانه‌ای شکل و در دو طرف باریک است. طول آن $1-1/2$ میلی‌متر است، عرض آن $0/2$ میلی‌متر و قطر آن به $1/75$ میلی‌متر می‌رسد.

آشنایی با مگس خربزه - بخش اول

PTMP/SK/R&D/A/ Pest identification /16022022

لارو: لاروها سفید رنگ و به طول ۸ میلی‌متر می‌باشند. سر لارو مانند لارو سایر مگس‌ها، باریک‌تر از قسمت‌های دیگر بدن است.

شفیره: شفیره به رنگ قهوه‌ای روشن و منقوش به نوارهای حلقوی به رنگ زرد کاهی است. طول شفیره ۵/۸ میلی‌متر می‌باشد.

خسارت

مگس خربزه به گیاهان خانواده کدوئیان از جمله انواع خربزه، گرمک، طالبی، دستنبو، خیار، خیار چنبر و کدو حمله می‌کند، ولی تاکنون خسارت آن روی هندوانه در ایران مشاهده نشده است. در بین گیاهان غیر زراعی نیز گونه *Ecballium elaterium* میزبانی است که به شدت مورد حمله مگس خربزه قرار می‌گیرد.

شکل ۲- *Ecballium elaterium*

نحوه خسارتزایی این آفت به این صورت است که مگس ماده به وسیله تخم‌ریز خود پوست میوه جوان میزبان را سوراخ کرده و سپس تخم خود را در سوراخ ایجاد شده قرار می‌دهد. پس از تفریح تخم‌ها، لاروهای جوان به داخل گوشت میوه نفوذ نموده و ضمن تغذیه، دالان‌های زیادی در آن به وجود می‌آورند. بافت‌های مجاور این دالان‌ها سخت و قهوه‌ای رنگ می‌شود و میوه‌های جوان مبتلا، ممکن است خشک شده و ریزش کنند. میوه‌های بزرگ آلوده، روی بوته باقی می‌مانند، رشدشان کم یا متوقف می‌شود و این حالت مخصوصاً روی خیار اتفاق می‌افتد. بعضی از میوه‌های بزرگ آلوده ممکن است کاملاً برسند، ولی داخل آنها پر از لارو باشد. از

آشنایی با مگس خربزه - بخش اول

PTMP/SK/R&D/A/ Pest identification /16022022

محل تخم‌ریزی مگس روی پوست میوه، قطره صمغی خارج می‌شود که از روی آن می‌توان محل تخم‌ریزی را تشخیص داد. علاوه بر این چندین گونه از مگس‌ها نیز در محل‌های تخم‌گذاری و خروج لاروهای مگس خربزه تخم‌گذاری می‌کنند که لاروهای آنها وارد میوه شده و باعث گندیدگی آن می‌شوند. این آفت گاهی ممکن است صد در صد محصول را آلوده و غیر قابل برداشت نماید. خسارت آن در مشهد حدود ۸۰ درصد برآورد شده است.

منبع

مینایی، کامبیز (۱۳۹۵). جزوه درسی آفات درختان میوه دانه‌دار و هسته‌دار، دانشگاه شیراز.

اکرمی، محمدعلی (۱۳۹۵). جزوه درسی آفات گیاهان جالیز، سبزی و زینتی، دانشگاه شیراز.

Tomlin, C. S. (2000). The pesticide manual, 12th ed. BCPC.

Whitaker, P. (1998). Important issues in ecologically sound integrated pest management. Am. Entomol. 3:148-153.

